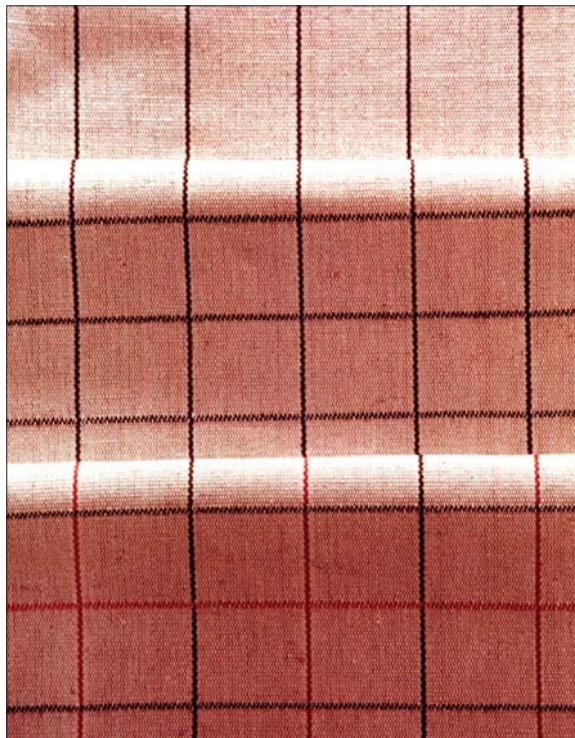

Pauli Anna textiltervező iparművész köszöntése

Pauli Anna:
Len bútorszövet /
Anna Pauli:
Flax fabric
1980-as évek /
1980s

Fotó: Molnár Géza

■ A 70. születésnapját ünneplő Munkácsy Mihály-díjas alkotóművész, egyetemi tanár és galériavezető munkássága a kortárs magyar textil meghatározó fejezete. Életműve és személyisége nemzedékek számára mutat mintát arra, miképpen lehet egy magyar textilművész a design teremtő erejű művelője, elismert és tisztelt itthon éppúgy, mint külföldön.

„A designban egyetlen fontos dolog van: milyen a viszonya az emberekhez.” (Victor Papanek) A textil kapcsolata az emberrel elválaszthatatlan. A viszony minősége egyben az embernek a saját világához való viszonyát is mutatja. Pauli Anna világhoz való viszonyára a társadalmi felelősség tudatos vállalása talán a legjellemzőbb. Művészi érzékenységgel és kutató kíváncsisággal folyamatos gondolati kontextusba helyezi

→
Pauli Anna:
Lenfüggönyök /
Anna Pauli:
Flax curtains
[1998]

Fotó: Molnár Géza

következtében hirtelen új világot teremtett. A textil kilépett a gyár, illetve a műhely világából az 1960-as évek végén, hogy új személettel tekinthessen önmagára. Új feladatokat, funkciókat látott maga előtt az a tervezői generáció, amely a hagyományos technikákat még anyanyelvi biztonsággal használta, de gondolkodása központjában már a tudatos kísérletezés állt.

Designerként fordultak a textilhez, amennyiben a design, tovább idézve Papaneket, tudatos és egyszersmind intuitív törekvés az értelemmentli rend megteremtésére.

A magyar textilművészet abban az időben a nemzetközi művészeti élettel azonos tempóban, sodró lendülettel hozta létre a saját intézményeit, amelyek biztos hátterét adták a megújuló textilnek. A másik támogató erő a színvonalas és nagy szakértelemmel működő ipari gyártás, a sok és sokféle nagy hagyományú és világszínvonalú, piacképes gyár volt.

alkotói munkásságát. A textillel kérdez, reflektál a korra: a művészi terv ipari termelés általi megvalósítása során gyűjtött tapasztalatait a design fogalomrendszerében értelmezve adja tovább az oktatásban, illetve a galériai munkában.

Pauli Anna pályája akkor indult, amikor a magyar kortárs textil a körülmények szerencsés együttállása

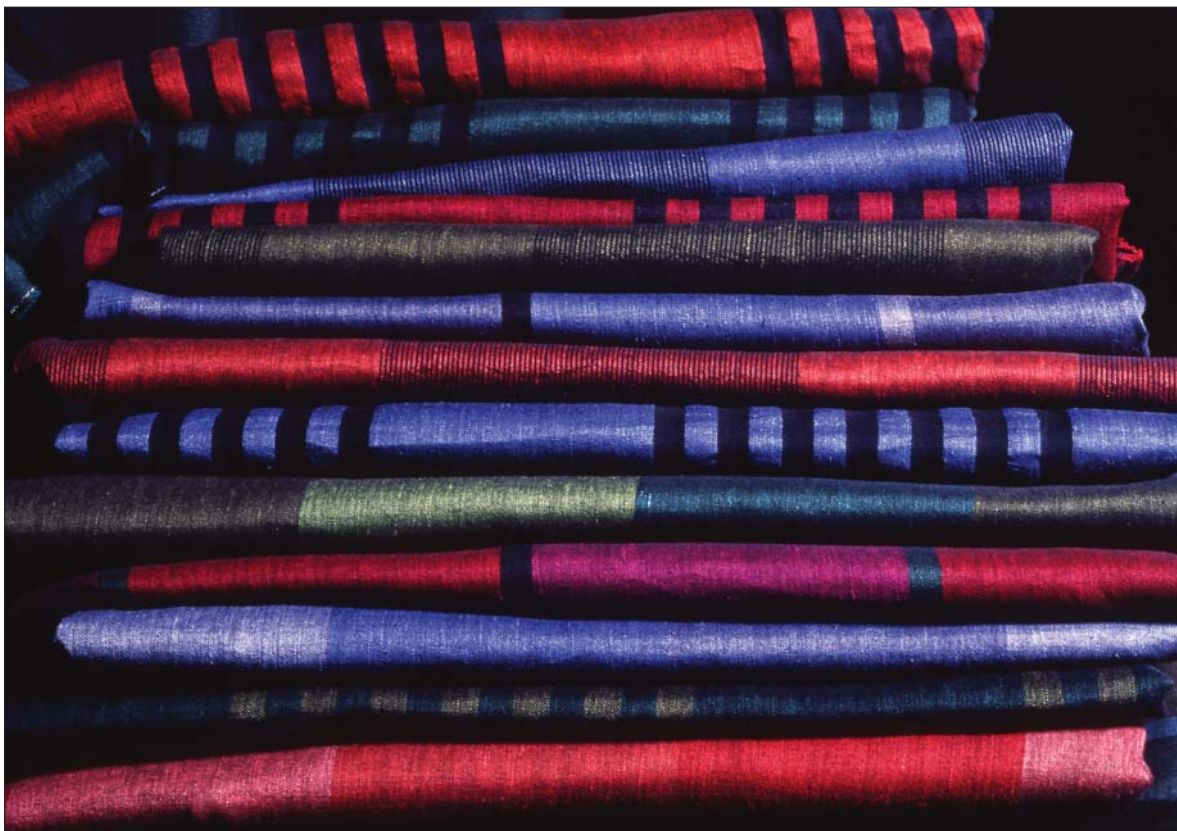

Pauli Anna:
Flammé-len függönyök /
Anna Pauli:
Flammé-flax curtains
1980-as évek /
1980s

Pauli Anna:
Színes lenfüggönyök /
Anna Pauli:
Colour flax curtains
2000-es évek /
2000s

Pauli Anna:
Színes lenfüggönyök /
Anna Pauli:
Colour flax curtains
2000-es évek /
2000s

Fotó: Molnár Géza

Mivel a magyar textilművészetre a kultúrpolitika nem sok ügyet vetett, a termelési eredményeket viszont elismerte, a tervezők az átlagosnál több szabadságot élvezhettek. Az alkotók teremtkedve az újra nyitott társadalomban lelkes támogatóra talált. A tértex-til-kísérletek, a szombathelyi textilbiennálék tárlatai, a múzeumi kiállítások izgalmas megújulása elbűvölte a közönséget, amely aztán lelkes hívéül szegődött a textil megújulásáért dolgozó művészeknek, tervezőknek.

A konkrét tárgy megalkotása kevésbé volt fontos, mint a kísérlet, a lehetőségek felfedezése. A művész, a kiállítóhely, a gyár és a közönség közös aktivitással vett részt a kísérletező alkotás érvényességének keresésében, lehetőségeinek megvalósításában. Kinevelődött egy, a kortárs textil iránt érzékeny réteg, a textil

pedig túlnőtt a hagyományos funkcióin. A gondolati ereje lett a fontos.

Sajátos eszközeivel a textilművészet a kortárs design fogalma köré koncentrálnak elméleti gondolkodást semmivel nem helyettesíthető szellemi és tárgyi alkotásokkal gazdagította. A craft-hagyományok magas elvárásokat támaztó zárt szakmai közege megnyílt más műfajok, anyagok, technikák és legfőképpen alkotói problémák irányába. Az újdonságokhoz való viszonyában továbbra is a professzionalizmus fegyelmét tartotta a legfontosabbnak, ezért a kortárs textildesign szakmai minősége minden tekintetben kiállja a tradicionális minőségi elvárások próbáját.

A progresszió a textil egymás mellett létező hagyományos és kísérleti-művészeti funkcióit illetően is fantasztikus eredményeket hozott létre, de talán a

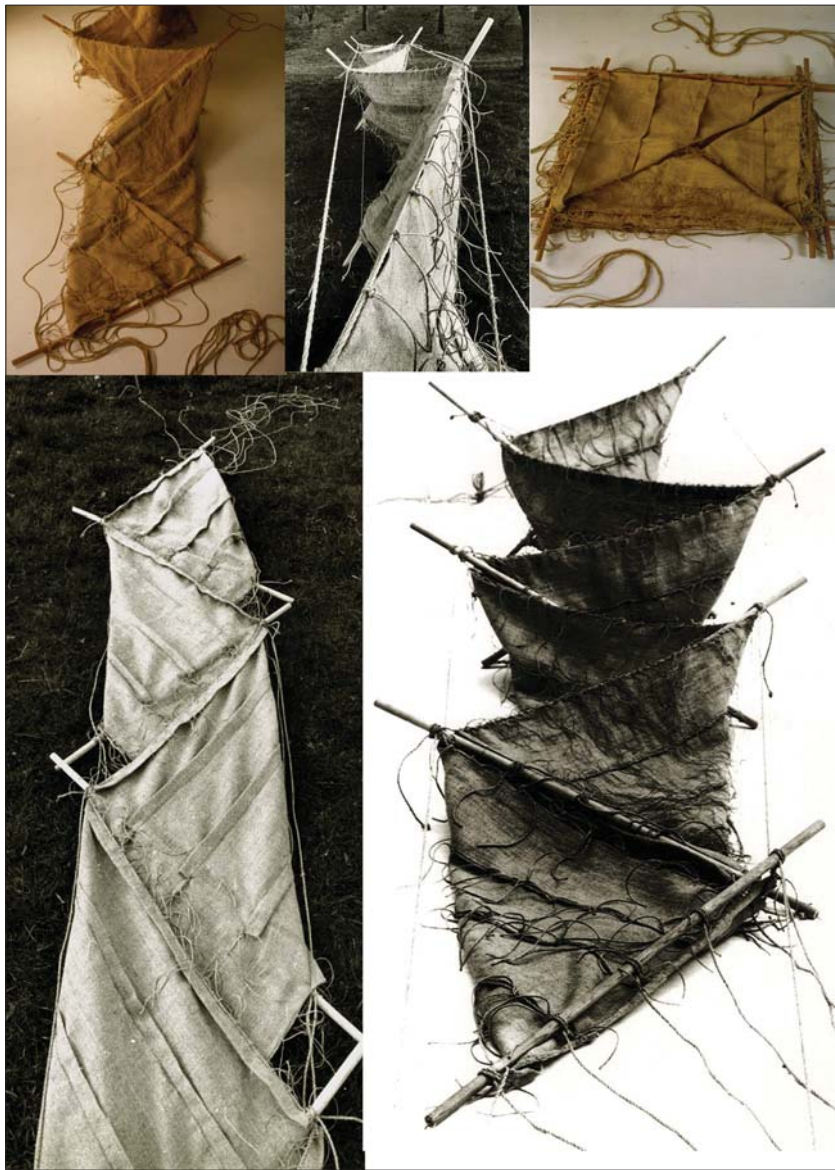
legnagyobb hatású a népművészet hagyományainak újraértelmezése és a korszerű sorozatgyártott termékek választékában való megjelenítése volt. A művészet társadalmi jelenléte és mindenkihez elérő hatása igazi design-fenoméneként értékelhető. A népművészetet gyakorló falusi kézművesek, a textilmérnökök, a kereskedők naponta együtt töprengtek a tervezőkkel, aminek az eredménye sok és sokféle közkedvelt termék lett. Ezek a szőnyegek, függönyök, kárpitok máig hatóan meghatározzák a vizuális kultúránkat, hiszen jó minőségűek, tartósak és fenséges alázattal illeszkednek a tárgyi és építészeti világ gyorsan változó trendjeihez, divatjaihoz.

Pauli Anna életműve ennek a folyamatnak világ-színvonalú képviselője. Munkái hihetetlen szakmai tökéletességgel kivitelezett, markáns, senkivel össze nem téveszthető szövött textilek – nagyobb részben termékké formált tervezések, kisebb részben autonóm textilalkotások. A szövés gyakorlatát és a kiállítói, valamint oktatói munkát mindig egymásra építve folytatta, az elméletet a gyakorlattal szoros összhangban tartva.

Az évek során Pauli Anna önmaga vált magas rangú szakmai intézménnyé – nemzedékeket nevelt a magyar textil színvonalához méltó művészi gondolkodásra és emberi tartásra.

„*Nem a világ tartalmaz téged: a te szemléleted tartalmazza a világot.*” Weöres Sándor sora Pauli Anna művészi pályája kapcsán is érvényes bizonyosság arra, hogy lehet így – hogy csak így lehet. Munkásságának fontos szerepe volt abban, hogy a magyar kortárs textil szerte Európában elismert – és abban is, hogy a magyar textilipar megszűnése ellenére tehetséges fiatalok választják hivatásul a design ezen ágát.

(Amikor megmutattam Annának ezt az írást, óráig beszélgettünk a Péter-Pál Galériában – mint oly sokszor már az elmúlt évtizedekben. Megállíthatatlan energiával beszélt arról, milyen új módszerekkel tanít ma, hogyan vesz részt a város, Szentendre életében, mi a véleménye a szakmai-művészeti életről, miben látja a kortárs szövöttanyag és tágabban a kortárs textil előtt álló kihívásokat. Közben folyamatosan jöttek művésztsársak, vásárlók, tanítványok. Pauli Anna életműve valóban tiszteletre méltó – alkotásait és főleg

Fotó: a művészről

önnönmagát azonban nemcsak csodálni lehet, hanem szeretni is, nagyon. Karakteres, tiszta és mély – sugárzó ereje van. Good design.)

CSEH BORBÁLA
művészeti író

Pauli Anna:
Tektonikák /
Anna Pauli: Tectonics
1980-as évek /
1980s